

pitalen afvurderes, og Likvidationen indtræder. Til Illustration anføres, at Antallet af Nerzfarme gennem en Tid kan udvides meget stærkt ved Tillæg af Avlsdyr; men at der nødvendigvis til Slut maa indtræde et Omslag.

Omkring den her skitserede Tankegang bygger Forf. sin Fremstilling og paaviser Forbindelseslinierne til tidligere Teorier. Baade Overakkumulations-teorien i sig selv og den metodiske Behandling af Stoffet betyder et værdifuldt Bidrag til Konjunkturteorien.

O. Strange Petersen.

Sven Røgind: ALKOHOLBESKATNINGEN I NORDENS LANDE. (G. E. C. Gads Forlag, København 1933). 226 Sider. 6 Kr.

Alkoholbeskatningen er for Tiden naaet til et betydningsfuldt Stoppedet paa Udviklingslinien. Forbudet er praktisk taget opgivet — foreløbig da — som Hovedmidlet i Alkoholpolitiken, og Pladsen er tilfaldet Beskatningen; det er dermed fastslaaet, at der ved dennes Udformning maa tages Hensyn til de to Sider, den finansielle og den sociale. Røginds her omtalte Bog er derfor kommen paa et heldigt Tidspunkt. Den redegør indgaaende for Alkoholbeskatningen i de 5 nordiske Lande, baade dens nuværende Indhold og dens historiske Udvikling, fortrinsvis til Midten af forrige Aarhundrede.

Under Alkoholbeskatningen er medtaget Beskatningen af Øl, Brændevin og andre destillerede stærke Drikke, Vin, Frugtvin, Mjød o. l. Fremstillingen er delt efter Tidsperioder, ikke efter Lande. Det kan selvfølgelig omdisputeres, hvilken Inddeling af det store, stærkt detaillerede Stof, der er mest frugtbar; det kommer vel ogsaa an paa, om Bogen fortrinsvis skal være en Haandbog eller en Lærebog. Trods alt tror jeg imidlertid, at der kommer mest ud af en Inddeling efter Lande, suppleret med et Resumé tilsidst, hvor de principielle Forskelligheder i Udvikling og Standpunkt kommer frem.

Hovedindholdet er en Redegørelse for Skattebestemmelsernes Principper og Detailler paa de forskellige Tidspunkter. Medens der sikkert ikke kan indvendes noget mod de medtagne Enkeltheds Rigtighed, kan der maaske indvendes, at det af de Bestemmelser, der er taget med, ikke altid er lige let at forstaa Sammenhængen. Desuden indeholder Bogen en fyldestgørende Omtale af de Motiver, der paa de forskellige Tider har spillet en Rolle ved Lovens Udformning og lejlighedsvis en Karakteristik af Lovens Virkninger paa Omsættningens Størrelse, Varepriser o. l. Indenfor det Omfang, Bogen har, er det dog udelukket at behandle begge Sider — det faktiske og det finansvidenskabelige — lige grundigt, og Hovedvægten er — som sagt — lagt paa den førstnævnte. Det medfører den Fare, at der kommer noget generelt og almindeligt over Ræsonnementerne med Hensyn til den sidste. Tager man f. Eks. Omtalen paa S. 53 af den meget omtalte Forhøjelse af den danske Ølbeskatning for de to Klasser Luksusøl, er det vel rigtigt, at Forbruget af disse Ølsorter gik ned, men Sammenhængen er formodentlig, at de paagældende Mennesker i Stedet for har konsumeret en anden Ølsort, saaledes at Statens finansielle Gevinst og Tab maa gøres op under Hensyntagen hertil. Klar er heller ikke Forfatterens Sondring mellem Omsættingsafgifter og Forbrugsskatter (f. Eks. S. 219). En Omsættingsafgift, der udgør f. Eks. en bestemt Procentdel af Omsættingsværdien, er vel en Forbrugsskat; om den faktisk overvælttes eller ikke, er ligegyldigt i denne Forbindelse. Er Omsættingsafgiften et bestemt Beløb pr. Virksomhed, er den vel snarest at betragte

pitalen afvurderes, og Likvidationen indtræder. Til Illustration anføres, at Antallet af Nerzfarme gennem en Tid kan udvides meget stærkt ved Tillæg af Avlsdyr; men at der nødvendigvis til Slut maa indtræde et Omslag.

Omkring den her skitserede Tankegang bygger Forf. sin Fremstilling og paaviser Forbindelseslinierne til tidligere Teorier. Baade Overakkumulations-teorien i sig selv og den metodiske Behandling af Stoffet betyder et værdifuldt Bidrag til Konjunkturteorien.

O. Strange Petersen.

Sven Røgind: ALKOHOLBESKATNINGEN I NORDENS LANDE. (G. E. C. Gads Forlag, København 1933). 226 Sider. 6 Kr.

Alkoholbeskatningen er for Tiden naaet til et betydningsfuldt Stopped paa Udviklingslinien. Forbudet er praktisk taget opgivet — foreløbig da — som Hovedmidlet i Alkoholpolitiken, og Pladsen er tilfaldet Beskatningen; det er dermed fastslaaet, at der ved dennes Udformning maa tages Hensyn til de to Sider, den finansielle og den sociale. Røginds her omtalte Bog er derfor kommen paa et heldigt Tidspunkt. Den redegør indgaaende for Alkoholbeskatningen i de 5 nordiske Lande, baade dens nuværende Indhold og dens historiske Udvikling, fortrinsvis til Midten af forrige Aarhundrede.

Under Alkoholbeskatningen er medtaget Beskatningen af Øl, Brændevin og andre destillerede stærke Drikke, Vin, Frugtvin, Mjød o. l. Fremstillingen er delt efter Tidsperioder, ikke efter Lande. Det kan selvfølgelig omdisputeres, hvilken Inddeling af det store, stærkt detaillerede Stof, der er mest frugtbar; det kommer vel ogsaa an paa, om Bogen fortrinsvis skal være en Haandbog eller en Lærebog. Trods alt tror jeg imidlertid, at der kommer mest ud af en Inddeling efter Lande, suppleret med et Resumé tilsidst, hvor de principielle Forskelligheder i Udvikling og Standpunkt kommer frem.

Hovedindholdet er en Redegørelse for Skattebestemmelsernes Principper og Detailler paa de forskellige Tidspunkter. Medens der sikkert ikke kan indvendes noget mod de medtagne Enkeltheds Rigtighed, kan der maaske indvendes, at det af de Bestemmelser, der er taget med, ikke altid er lige let at forstaa Sammenhængen. Desuden indeholder Bogen en fyldestgørende Omtale af de Motiver, der paa de forskellige Tider har spillet en Rolle ved Lovens Udformning og lejlighedsvis en Karakteristik af Lovens Virkninger paa Omsættningens Størrelse, Varepriser o. l. Indenfor det Omfang, Bogen har, er det dog udelukket at behandle begge Sider — det faktiske og det finansvidenskabelige — lige grundigt, og Hovedvægten er — som sagt — lagt paa den førstnævnte. Det medfører den Fare, at der kommer noget generelt og almindeligt over Ræsonnementerne med Hensyn til den sidste. Tager man f. Eks. Omtalen paa S. 53 af den meget omtalte Forhøjelse af den danske Ølbeskatning for de to Klasser Luksusøl, er det vel rigtigt, at Forbruget af disse Ølsorter gik ned, men Sammenhængen er formodentlig, at de paagældende Mennesker i Stedet for har konsumeret en anden Ølsort, saaledes at Statens finansielle Gevinst og Tab maa gøres op under Hensyntagen hertil. Klar er heller ikke Forfatterens Sondring mellem Omsættningsskat og Forbrugsskat (f. Eks. S. 219). En Omsættningsskat, der udgør f. Eks. en bestemt Procentdel af Omsættningens værdi, er vel en Forbrugsskat; om den faktisk overvælttes eller ikke, er ligegyldigt i denne Forbindelse. Er Omsættningsskatten et bestemt Beløb pr. Virksomhed, er den vel snarest at betragte

som en Næringsafgift. Jeg tror ikke, at Vanskelighederne ved Gennemførelsen af den her i Landet i 1930 indførte Omsætningsafgift paa stærke Drikke har været andre end saadanne, der altid følger med en ny Lov. Naar det i samme Forbindelse (S. 219) anføres, at denne Lov medfører »et ret stort Bogføringsarbejde for de afgiftspligtige Virksomheder«, maa det bemærkes, at dette kun gælder visse Virksomheder. For de fleste afgiftspligtige Virksomheder, der havde ordentlig Regnskabsførelse i Forvejen, er Besværet ringe, og hertil kommer, at de Virksomheder, som ikke tidligere havde saadant Regnskab, men nu tvinges dertil, ogsaa selv har Nytte deraf.

Disse Anmærkninger er dog kun Smaating. Bogen svarer godt til sit Hovedformaal: at give Besked. Jeg vil tilsidst fremhæve, at dette ikke mindst gælder de interessante Redegørelser for de Monopolordninger af forskellig Slags, som Nordens Lande for Tiden kan fremvise, og som netop nu er af særlig Betydning, fordi man, naar Forbudet er lagt paa Ilylden, standser ved det vigtige Spørgsmaal: hvorledes skal Forholdet mellem de private Erhverv og Staten ordnes paa dette Omraade. Mange af Momenterne til en Bedømmelse heraf indeholdes i disse Redegørelser.

J. T.

G. D. H. Cole & M. I. Cole: THE INTELLIGENT MAN'S REVIEW OF EUROPE TO-DAY. — Gollancz, London 1933. — 864 S. 6 sh.

Forfatterens Hensigt med denne Bog har været at give en Oversigt over Europas politiske og økonomiske Situation i Sommeren 1933, da Bogen udkom, og aabenbart tillige at vinde Tilhængere for den Anskuelse, at kun en international Socialisme kan redde Europa ud af de nuværende Vanskeligheder. Man kan være enig eller uenig i dette Synspunkt, men man kan næppe benægte det uheldige i, at det har præget Bogen saa stærkt, at man maa have et temmelig udstrakt Kendskab til Samfundsøkonomi og Historie for at sondre mellem Kendsgerninger og Vurderinger. Store Partier af Bogen kan kun opfattes som Udtryk for Mr. og Mrs. Coles private Anskuelser. Det gør i sig selv ikke dens Værdi ringere, Fejlen er blot, at det ikke paa nogen Maade er markeret, hvor disse Partier begynder og hvor de holder op.

Selv hvor der er Tale om simpelt Referat af Kendsgerninger, er Bogen ikke uangribelig. Paa en dansk Læser virker det saaledes noget ejendommeligt, naar det oplyses Side 125, at Danmark ved Verdenskrigens Afslutning modtog den tysktalende Del af Slesvig. Senere hen, paa Side 288, oplyses det ganske vist, at den dansktalende Del af Slesvig i 1920 overførtes til Danmark. Ansigt til Ansigt med en saa stor Valgfrihed angaaende Kendsgerninger maa en dansk Læser uden indgaaende Kendskab til Europas Historie føle sig en Smule utryk overfor de Oplysninger, der meddeles ham om andre Smaafolk i Hotel Europa. Utrygheden underbygges ved forskellige andre Mærkværdigheder, som Forfatterne ved at berette om os: vor Forfatningsændring i 1849 betegnes som en »minor constitutional change«, 19 Medlemmer af Landstinget vælges af »the pre-1915 Landsting«, under Napoleonskrigene var Danmark »though officially neutral, in fact sympathetic to Napoleon«. Det kan naturligvis i sig selv være ligegyldigt, at vort Tab af Slesvig-Holsten skydes ud til 1866; men hvis man kombinerer denne Unøjagtighed med en tidligere Passus, hvor Slesvig-Holsten i 1866 samtidig betegnes som »the German-speaking provinces of Denmark« og nævnes som Foranledning til Krigen mellem Preussen og Østrig, kommer man unægtelig til mærkelige